

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بشپړه لمونځ



Ketabton.com

ليکوال :- زاهد الله توحيديار "ابراهيم زي" اندرې

Email: zahidebrhemzai@gmail.com

کال ه لمريز : ۱۳۹۵/۹/۱۵



سريزه

لمونځ د اسلام دوهم رکن دی چې له لارې يې د بنده او معبود ترمنځ اړيکه ټينګېږي او د يوه رښتيني مسلمان د پېژندنې له نښانو يوه نښه ګڼل کېږي او ډېر ستر حکمتونه لري.

لمونځ په رسول الله صلى الله عليه وسلم او مسلمانانو د نبوت په لسم کال د معراج په شپه د عرش له پاسه د الله تعالى او د هغه د رسول ترمنځ د مخامخ خبرو له لارې فرض شوی .

الله تعالى په ګڼو مبارکو ايتونو کې مسلمانانو ته د لمانځه امر کوي لکه څرنگه چې الله تعالى فرمايي

((وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاٰكِعِينَ)) سورة البقرة (43)

ژباړه : او لمونځ ترسره کوئ ، زکات ورکوئ او له رکوع کوونکو سره رکوع کوئ.

همدارنگه الله تعالى په نورو ګڼو ايتونو کې هم د لمانځه دکولو په اړه په مسلمانانو امر کوي.

لمونځ په اسلام کې ځانګړی او ارزښتناک ځای لري نو بايد په ښه توګه ترسره شي ددې دپاره چې لمونځ په سمه توګه ترسره کړو نوموړي دا يو وړوکی کتاب چې د لمانځه په اړه دی ستاسو درانه چوپړ ته وړاندي کړ او د امکان تر حده پوري مې کوښښ کړی دی چې په روانو او ساده جملو کې مطالب راټول کړم، هيله ده چې د لوستونکو د ګټې وړ وګرځي. څرنگه چې هيڅکله انسان له غلطۍ څخه خالي نه دی نوکه کومه غلطۍ

را څخه شوي وي بڅښنه راته کوئ.

په پای کې زه زاهدالله ؛ ابراهيم زی؛ (اندې) چې اوس مهال د غزني په پوهنتون کې خپلي تحصيلي زده کړي

پرمخ بيايم له الله ج څخه ډېر منندوی يم چې ماته يې په دې بوختياو کې د دې مطالبو د راټولولو او ليکولو

حوصله راکړه.

ليکوال : ستاسو دخير دُعاګانوته اړ دی.

دپاکۍ پيژندنه

داوداسه احکام

الف :هغه کارونه چې اودس پرې ماتېږي هماغه کارونه اودس لازموي : لکه دانسان له دوولاروڅخه دکوم شي وتل؛قې

کول؛خوب کول؛اوداسې نور

ب: داودس دفرضيت دليل

په قرانکريم کې الله تعالى مؤمنانوته خطاب کولوپه ترڅ کې فرماي

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَذِفُتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاعْلُوا جُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلُكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ

(المائدة(6)

يعني : اى مؤمنانوكله چې تاسې دلمانځه له پاره پورته كيږئ نوبايديچې خپل مخونه ، اولاسونه ترڅنگلوپورې ووينځئ ، په

سرونوباندي لاسونه راتيرئ ، اوپنې تريډيوپورې ووينځئ

داوداسه فرضونه

داوداسه څلورفرضونه دي

(۱) يوځل دټول مخ پريمنځل

(۲) ترڅنگلوپورې ددواړولاسونوپريمنځل

(۳) دسرڅلورمې برخې مسح کول

(۴) تريډيوپورې دپنبوپريمنځل

داوداسه سنتونه

داوداسه (۱۳) دانې سنتونه دي چې په لاندې ډول دي

(۱) داوداسه لپاره نيت کول

(۲) دبسم الله الرحمن الرحيم ويل

(۳) ترمړوندنوپورې ددواړولاسومينځل

(۴) درى واري خوله مينځل

(۵) مســـواک وهل

(۶) درى واري پوزې ته اوبواچول

(۷) دږيرې څلالول

(۸) دپنبواولاسودگوتوڅلالول

(۹) دټول سرمسحه کول

(۱۰) دسريه اوبوسره ددواړوغوږونومسحه کول

(۱۱) پرترييب سره اودس کول

(۱۲) اول بنى اويياچپ لورى وينځل

(۱۳) په يوه غړې پسې سمدستي بل غړى وينځل

غسل

غسل په لغت کې ټول بدن پرېمنځلوته ويل کيزي اوداسلامي شريعت په اصطلاح کې دشریعت دښودل شوي طریقي سره سم دحکمي ناپاکۍ لري کولو اويواوځي دثواب حاصلونې په خاطر دټول بدن وينځلوته غسل ويل کيږي

دغسل دفرضيت دليل

الله (ج) فرمايي : **وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ** (المائدة ٦)

يعني : که دجنابت په حال کې یاست نوپه لمبلوځان پاکړئ ، که ناروغان یا مسافریاست ، یا تاسې نه کوم څوک له حاجت پوره کولونه راشي یا تاسې په ښځولاس لگولې وي ، او اوبه ونه مومی ، نوله پاکي خاورې نه کارواخلئ ، پرهغې لاسونه ووهئ ، په خپلومخونو اولاسونوباندې پې راکاږئ، الله (ج) نه غواړي چې ژوند درباندي تنگ کړي، خو هغه غواړي چې تاسې سوتره کړي او خپل نعمت پرتاسې پوره کړي ، ښايي شکروبستونکي شی

دغسل احکام

الف : دغسل فرضونه

- (١) دخولي پرېمنځل په داسې طریقي سره چې ستونی هم ورسره لوند شي
 - (٢) په پوزه کې اوبواچول
 - (٣) ټول بدن ته په داسې طریقي سره اوبه رسول چې دوېښته په اندازه ځای هم پکې وچ پاتې نه شي
- دوېښتانو بېخونو او د نوکانو لاندې ځایونو ته اوبه رسول هم ضروري دي که دښځې دوېښتانو بېخونو ته اوبه رسیدې دکوڅیو سپڅلولو ته ضرورت نشته . او که سږیو دښځو په څیر کوڅۍ پرېښي وي دهر وېښته لمدول پرې فرض دي

ب: دغسل سنتونه

- (١) نیت کول
- (٢) لمړی اودس کول
- (٣) دواړه لاسونه ترمړوندونو پورې مینځل
- (٤) مسواک وهل
- (٥) په ټول بدن درې وارې اوبه تیږول

ج: دغسل ډولونه

غسل په درې ډوله وېشل کېږي ، فرض، سنت، مباح

- (۱) دلویی بې اودسې. (جنابت ، حیض ، اونفاس) څخه دپاکي په خاطر غسل کول فرض دی
- (۱) داجر او ثواب په نیت غسل کول سنت دي ، لکه دجمعي دلمانځه لپاره غسل کول، داختر و نولپاره غسل کول....
- (۳) له بدن څخه دخيړ و پاکولو لپاره گرمۍ کې دبدن دپخولو لپاره غسل کول مباح دي

تیمم

دتیمم پیژندنه

تیمم په لغت کې قصد، ارادې، او عزم ته ویل کېږي. او داسلامي فقهي په اصطلاح کې له حکمي نجاست څخه دپاکوالي په نیت

پاکي خاورې ته قصد کول دي

دحکمي نجاست پیژندنه

حکمي نجاست دنپاکۍ هغه حالت ته ویل کېږي چې چټلي بې په سترگونه ښکاري

خو شریعت نجس گڼلې لکه بې اودسي ، جنابت اونفاس اوداسي نور...

دتیمم درواوالي دلیل

((فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا)) النساء ۴۳

یعنې : که اوبه ونه مومي. نوله پاکي خاورې نه کارواخلی اوله هغې نه خپل مخونه اولاسونه مسح کړئ ، بیشکه الله ((ج)) له نرمۍ.

نه کاراخیستونکې اوبخنښنه کوونکې دی

الف: دتیمم درواوالي صورتونه

(۱) چې داوبو پیدا کولوهیله ختمه شي یادومیل په اندازه لرې وي

(۲) داوبوپه خواکې دښمن یا کوم ضرري حیوان وي

(۳) دکوهی رسی یابوکه نه وي

(۴) که ښځه په کورکې وي له کوره په وتلو او اوبوپه راوړلوکې دهغې دغزت اوابروپه خطرکې وي

(۵) اوبووي خودڅښلولپاره ایله بس کېږي

(۶) اوبه وي خودصحت لپاره یقیناً ضرر رسوي یا ورسره مرض زیاتېږي

(۷) اوبه وي خودضرورت لپاره په گران قیمت ورکول کېږي یا ورسره داخستلو وس اوتوان نه وي

(۸) داوداسه یا غسل په کولوسره دداسې لمانځه دتللو ویره وي چې قضاء ونه لري لکه دجنازی لمونځ، داختر و نولمونځ

دخسوف او کسوف لمونځ

(۹) دډیرې کمزورۍ له امله اوبه نشي راوړلی یابې له کوهی نشي راییستلې

(۱۰) که څوک په ریل، جهاز، یا بل شي کې سفر کوي او هغه روان وي نه ودیږي ، اوبه هغو کې اوبه نه پیدا کېږي یا اودس کول

ممکن نه وي

(ب) د تیمم فرضونه

(۱) دالله (ج) درضا له پاره له حکمي نجاست څخه دپاکیدونیت کول.

(۲) دواړه لاسونه په خاوره وهل اوپه ټول مخ يې راگرځول

(۳) بيا لاسونه په خاوره وهل دڅنگلوپه شمول يې په دواړه لاسونوراگرځول

(ج) هغه شيان چې تیمم پرې روا يا ناروادی

په خاوره ، اوهغه شيان چې دخاوري له جنس څخه دي ، لکه رانجه، چونه ، ډبره ، خښته ، سره خاوره ، مرمړ، فیروزه ،

اوداسې نوروباندې تیمم کیږي

کوم شيان چې دځمکې له جنس څخه نه دي ،اوپاپه اورکې سوزیږي،ايره کيږي ياويلې کيږي لکه لرگی، اوسپنه ، سره زر،

سپين زر،مس، زير،شيشه ، قلعي ، جامه ،فلزات ، سکاره ، کاغذ، نیلون ،ايره ، اوپلاستکی شيان تیمم پری نه کیږي . البته په

پورتنيوشيانوکه دومره گرد پروت وي چې په لاس سره معلوم شي يا دوره وکړي بياپرې تیمم روادی.

لمونځ

لومړی دلمانځه دفرض کېدوشرطونه

لمونځ پرهغه چا فرض دی چې لاندي شريط ولري

(۱) اسلام : پرکافرباندې نشته

(۲) عقل اوهوش : پرليونو اوبې هوشه ، ديبهوشي په حالت کې نشته

(۳) بلوغ : پرکوچنی هلک اوانجلی نشته

(۴) دبنسې لپاره له حیض اونفاس څخه پاکوالې

دلمانځه ټول فرضونه (۱۴) دانې دي چې په هغوکې (۷) خارجې دي هغه خارجې يعنې داچې دلمانځه شرطونه دي او(۷) يې

دخلي دي يعنې دلمانځه ارکان

الف: دلمانځه دصحت شرطونه

دلمانځه دصحت شرطونه هغه دي چې دصحت لپاره اړين دي که په دغوشرطونوکې يوه نیمگړې وي لمونځ نه صحيح کیږي

چې په لاندي ډول دي

(۵) دعورت پتوالی

(۱) له وړې اوغتي بې اودسې څخه پاکوالی

(۶) دلمانځه وقت پيژندل

(۲) دبدن پاکوالی

(۷) مخامخ قبلې ته دریدل

(۳) دجامې پاکوالی

(۴) دهغه ځای پاکوالی په کوم ځای چې لمونځ کیږي

(ب) د لمانځه ارکان

د لمانځه د ارکانو څخه هدف هغه فرضونه دي چې په لمانځه داخل دي که له دغو ارکانو څخه په يوه کې هم نقصان رامنځ ته شي

لمونځ فاسيديږي

چې دغه ارکان په لاندي ډول دي

(۱) د لمانځه لپاره نيت کول

(۲) تکبير تحریمه ده

(۳) قيام دريدل

(۴) قرائت ويل: د فرض لمونځونو په لومړنيو دوو رکعتونو کې دنفلو او سنتونو په ټولو رکعتونو کې قرائت ويل فرض دی

(۵) رکوع کول :- څرنگه الله (ج) فرمايلي دي (يا ايها الذين امنوا رکعوا وسجدوا) (الحج ۷۶)

يعنې: ای مؤمنانورکوع اوسجده وکړئ

(۶) سجده کول

(۷) اخير قاعده

د لمانځه واجبات

د لمانځه د واجباتو څخه مراد هغه مهم کارونه دي چې په لمانځه کې يې ادا کول اړين دي که له دغو کارونو څخه يو پاتې شي نو د

سهوې سجده لازميږي او که قصداً پرېښودل شي نو د لمانځه د فاسيدېدو سبب گرځي

او د دغه لمانځه بيا راگرځول لازميږي چې دغه واجبات په لاندي ډول دي

(۱) د فرض لمونځونو په دوو لومړنيو او دنورو لمونځونو په ټولو رکعتونو کې دفاتحې سورت ويل

(۲) دفاتحې د سورت سره د فرض لمونځونو په دوو لومړنيو رکعتونو او دنورو لمونځونو په هر رکعت کې د بل سورت يوځای کول

(۳) د بل هر سورت نه مخکې دفاتحې سورت ويل

(۴) د قرائت، رکوع، سجدو، او ارکانو ترمنځ ترتيب ساتل

(۵) قومه يعنې له رکوع څخه له راپورته کيدو ورسته سم دريدل

(۶) جلسه يعنې د دواړو سجدو ترمنځ په ارام سره کيناستل

(۷) دارکانو تعديل يعنې رکوع سجده په پوره اطمینان سره اداء کول

(۸) لومړی قاعده

(۹) په دواړو قاعدو کې يو ځل التحيات ويل

(۱۰) دامام لپاره په هغولمونځونو کې قرائت په لوړ او زوړيل چې په جهرويل کيږي لکه د سهار ماښام او سختن لمونځونه ، او په

هغولمونځونو کې چې قرئت خفيه ويل کيږي خفيه ويل لکه دماز ديگرو ماسپښين لمونځونه

(۱۱) د السلام عليكم ورحمة الله وبرکاته په الفاظو سره لمونځ ختمول

(۱۲) دعا قنوت ويل او په وتر لمانځه کې د قنوت لپاره تکبير ويل

(۱۳) د دواړو اخترو نو د لمانځه تکبيرونه

دسوی سجده

که دلمانځه له واجباتو څخه یو په سهوه سره پاتې شي نود سهوي سجده لازمیږي چې په لاندی ډول ده
په یوکار کې خطاکیدو ته سهوه ویل کیږي ، په لمانځه کې سهوه دامعنا لري چې له یوچاڅخه په لمانځه کې کموالی اوزیاتوالی
وشي ، ددغې کمی اوزیاتي دجبران لپاره ، په اخره قاعده کې له سلام گرځولو وروسته دوه سجده کول عبارت دسهوي له
سجده څخه دی

دسوی دسجدې طریقه

- (۱) په اخره قاعده کې تر تشهدپوري التحیات ویل
- (۲) بڼې لوري ته سلام گرځول
- (۳) په اطمینان سره دوه سجده کول
- (۴) له سجدو کولو وروسته التحیات لپاره کیناستل تراخه د درود اودعا په شمول دالتحیات ویل
- (۵) په اخره کې دواړو طرفو ته سلام گرځول

د سهوي سجده په لاندی حالاتو کې لازمیږي

- (۱) څوک چې دلمانځه په یورکن (فرضو) کې وروسته والی راوړي مثلاً قیام فرض دی یوڅوک درېم رکعت ته په پورته کیدو کې
له تشهد وروسته نورهم کینی اودرود شروع کړي یا په یورکعت کې درې سجده وکړي. سجده سهوه لازمیږي
- (۲) دلمانځه له واجباتو څخه کوم یو په هیږه سره پاتې شي مثلاً دفاتحی سورت یا بل کوم سورت چې دفاتحې پسې وروسته ویل
کیږي هیږشي یا دا چې لومړنۍ قاعده په هیږه سره پاتې شي. سجده سهوه لازمیږي
- (۳) په واجباتو کې وروسته والی رامنځته کیدل مثلاً دفاتحې دسورت سره دبل سورت پیوست کول واجب دی څوک چې
دفاتحې له سورت څخه وروسته دومره ځنډ چې ودریږي چې رکوع اوسجده پکې وشي سجده سهوه لازمیږي

د سهوې د سجدې ځينې مهم مسایل

(۱) د فرضو (ارکانو) او واجباتو په قصد پر بنسټ دولمونځ فاسد وي په سجده سهو نه صحیح کیږي

(۲) په یوځل سهوه کیدو یا له یوځل څخه زیات سهوه کیدلو سره یواځی یوه سجده سهوه لازمیږي

(۳) که خوک په لومړي رکعت له سورة فاتحي مخکې التحیات شروع کړي سجده سهوه لازميږي

(۴) که په هیره قومه او جلسه پاتی شي سجده سهوه لازميږي

(۵) که خوک سهو اداخونی. قاعدی پر خای پنجم رکعت ته پورته شی سجده سهو لازمیری

(۶) کہ لہ یوچا خخہ پہ فرض لمانخہ کی پہ لومرنیور کعتونو کی دفاتحی سورت سہو پاتئی شی سجدہ سہوہ پرې لازمیوړي خو کہ

پہ ورستیو کی پاتی شي نه لازميري

(۷) دالتحيات ، دعاقنوت ، اوداخترنودتکبير و نوپه هير بديوسره هم سجده سهوه لازميږي

(۸) که امام د پټ قرات پرځای جهري اود جهري پرځای خفيه قرات ووايې سجده سهره پرې لازميږي

(۹) که چاته په لمانځه شک پیداشی چی خور کتته یی وکرل دوه یادرې که دایی لومړی ځل وي بیادي لمونځ له سره وکړي

اوکه بياياورته دغه شک رالويږي نوهماغه کمه اندازه دې په نظر کې نيسي په اخر کې دي دسهيوي سجده وکړي

(۱۰) که یوڅوک دامام سره په اخرینور کعتونو کی شریک شي اویا دهغور کعتونو دراگر خو لوړ مهال چی ورڅخه تللی دي سهوه

شی سجده سهوہ پرې واجب ده

(۱۱) که چا د خلوړور کعتو فرضو پر خای پر دوړوړ کعتو سلام و گرځول بیاور یادشو چی دوه رکعتنه یی ادا کړي دي چاسره دې

خبرې نه کوي دوه دې نور هم وکړي دسجده سهوې په کولوسره یې لومنځ صحیح شو

(۱۲) که چاباندې سجده سهو لازمې شوي وي او په اخره کې له ياده ووځي او سلام وگرځوي په وريادېدوسره دې سجده

سهوہ وکري التحيات به ووايي اوسلام دې وگرځوي

(۱۳) کہ یوم مسافر پہ خلور رکعتیں لمانحہ کی ددور کعتونوبہ خای پورہ خلور رکعتہ وکری اومنحنی قاعدہ کی کینی نوسجدہ

سهوہ دي وکري پدې صورت کی به یی لومړې دوه رکعتونه به فرضواو اخرني دوه رکعتونه به یی په نفلو کی حساب شي

(۱۴) دامام په سهوې سره پرمقتديانو سجده سهوه لازميږي ، اودمقتدي په سهوې سره دجماعت پروخت نه پرمقتدي سجده

سهوہ شته اونه پرامام ، بلکی مقتدی به دامام متابعت کوی

پورته مسائل دفقی مشهور کتاب هدایه کی په تفصیل سره ذکر شوي دي لومړی

34-329/ ی

دلمانځه سنتونه

د فريضو او واجباتو ترڅنگ په لمانځه کې ځينې نور کارونه داسې دي چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) د لمانځه پرمهال په دوامداره توگه ترسره کړي دي که څه هم ددغو کارونو ترسره کول د لمانځه د فساد سبب نه گرځي بلکې اجراو ثواب لري ځکه چې دادر رسول الله (صلى الله عليه وسلم) سنت دي اود سنتو ترسره کول له اجراو ثواب څخه تش نه وي دغه سنت کارونه په لاندې ډول دي

- (۱) د تکبير تحريمه له ويلو دمخه غوږونو ته د دواړو لاسونو پورته کول
- (۲) د لاسونو د پورته کولو پرمهال گوتې خلاصې پرېښودل
- (۳) د تکبير تحريمه څخه وروسته دنارینه و لپاره په نامه او د ښځو لپاره په سينه باندې لاسونه اېښودل
- (۴) ښې لاس په چپ لاس اېښودل
- (۵) د تکبير تحريمه ويلو پړوخت سر نه ټيټول
- (۶) دامام لپاره د تکبير تحريمه او ارکانو تکبيرونه په لوړ او اواز ويل
- (۷) سبحانک اللهم ويل
- (۸) اغوذ بالله ويل
- (۹) په هر رکعت کې دسورت فاتحې نه مخکې په پټه توگه بسم الله ويل
- (۱۰) د فرض لمونځونو په دريم او څلورم رکعت کې د فاتحې دسورت ويل
- (۱۱) د فاتحې دسورت په ختميدو سره "امين" ويل
- (۱۲) ثناء، اغوذ بالله، او بسم الله په توگه ويل
- (۱۳) په رکوع او سجده کې لږ تر لږه درې ځله تسبيح ويل
- (۱۴) په رکوع کې سراوملايو شان برابرول
- (۱۵) په قومه کې دامام لپاره سمع الله لمن حمده اود مقتدي (ربنا لک الحمد) اود يواځې لمونځ کونکې لپاره دا وړه ويل
- (۱۶) سجده ته د تلو پر وخت لمړې زنگونه په ځمکه لگول بيا دواړه لاسونه بيا پزه او اتندی لگول
- (۱۷) په جلسه او قاعده کې دواړه پښې په داسې شکل درول چې د گوتو سروونه يې قبلي لوري ته برابر وي اودواړه لاسونه په زنگونو اېښودل
- (۱۸) په ورستۍ قاعده کې دالتحيات څخه وروسته درود شريف ويل
- (۱۹) له درود شريف څخه وروسته ماثوره دعا ويل يعنې : " اللهم ربنا" ويل
- (۲۰) لومړۍ ښي لوري اوبياچپ لوري ته سلام گرځول

دلمانځه مفسدات

دلمانځه له مفسداتو څخه مرادهغه کارونه دي، چې لمونځ فاسدوي اوباطل يې گرځوي چې په لاندې ډول بيانېږي

- (۱) په لمانځه کې خبرې کول
- (۲) دلمانځه په حالت کې قرآن کریم ته په کتلوسره تلاوت کول
- (۳) دلمانځه له شرطو څخه که کوم شرط پاتې کیدل
- (۴) دلمانځه له ارکانو څخه دکوم رکن پاتې کیدل ، لکه رکوع ، قیام اوداسي نور....
- (۵) دلمانځه له واجباتو څخه کوم یو واجب په قصدسره پرېښودل
- (۶) بې له عذره مری- صافول ، اوقصداتوخیدل
- (۷) دتکلیف ، غم ، یاکوم مصیبت له امله ژړاکول ، که دغه ژړادالله (جل جلاله) وېږي وي پروانه کوي
- (۸) قصدایاپه هیږه په لمانځه کې خوراک خښاک کول
- (۹) په لمانځه کې قدمونه اخیستل یویادوه قدمه دارپتیا په اساس اخیستل پروانه لري
- (۱۰) عمل کثیرکول ، یعنې په لمانځه داسي کارکول چې لیدونکی داسې گومان وکړي چې داشخص لمونځ نه کوي
- (۱۱) دقرآن پاک په تلاوت کې داسي ستره غلطی کول چې په معنا کې یې تغیراشي
- (۱۲) په لمانځه کې په فقهه خندا کول
- (۱۳) له دیوال یا کاغذ څخه دلیکلې شوي شي په ژبه ویل
- (۱۴) بغیر له امام نه بل چاته فتحه ورکول ، ددواړولمونځ کونکولمونځ فاسدوي
- (۱۵) له موقع نه وروسته امام ته فتحه ورکول ، چې هغه بل ایت ته تللی وي که امام فتحه وانخلي دمقتدي لمونځ فاسدیږي اوکه فتح وانخلي دامام لمونځ فاسدیږي ، نومقتدي ته په کارده چې په دغسي حالت کې دفتحې په ورکول عجله ونه کړي ، اوامام ته په کارده چې مقتدیان فتحې ورکولوته اړنه کړي اوسمدستي رکوع ته لاړشي
- (۱۶) ښځه له سړي سره ترڅنگ برابره ودرېدل ، په دې شرط چې دومره ځنډ ودرېږي چې رکوع یاسجده پکې کیږي خوکه داسي کومه کوچنۍ نجنلۍ ودرېږي چې نفساني میلان ورته نه کیږي یاداچې ددواړوترمنځ پرده وي نولمونځ نه فاسدیږي

دلمانځه مکروهات

دلمانځه مکروهاتوڅخه مرادهغه کارونه دي چې لمونځ خوورسره نه فاسديږي البته مکروه کيږي ، ځان ساتل ورڅخه په کار دي دغه مکروهات په لاندي ډول دي

(۱) په سرباندي په داسې توگه څادر يابل شی اچول چې دواړه لوري يې په اوږوباندي راڅپيږي

(۲) کميس يا کورتۍ په داسې توگه پر ځان اچول چې دواړه لستونې يې څپيږي

(۳) جامې ځانته راټولول اوله دوړوساتل

(۴) دسجدې له ځای څخه بې ضرورته دډبرولرې کول يا يوشی پوکول

(۵) له داسې جامې سره لمونځ کول چې په اسلامي ټولنه کې يې خلگ نه خوښوي

(۶) دتشويادکومتيازوته دضرورت په حالت کې لمونځ کول

(۷) دسړيولپاره دغوټه کړی شويو وينستانوسره لمونځ کول

(۸) دگوتوڅخه ټقونه ويستل يادلانسونوينجې يوپه بل کې ورکول

(۹) دسترگوپه کونجنوکې يوځوابل ځواکتل

(۱۰) په سجده کې څنگلې پرېستل

(۱۱) داسې انسان لوري لمونځ کول چې مخامخ ناست وي که شاپې اړولې وي پروانه لري

(۱۲) دداسې جاموسره لمونځ کول چې دساه لرونکي شي عکس ورباندي وي ياپه داسې مصلی لمونځ کول چې دسجدې

کولوپه ځای دساه لرونکی شي تصويروي ، په داسې ځای کې لمونځ کول چې دسردياسه ښي ياچپ لوري ته دساه لرونکی شي عکس وي

(۱۳) چې په لومړي صف کې ځای وي سره له دې هم وروسته

صف کې يواځې ودریدل

(۱۴) په لاس ياسر دسلام ځواب ورکول

(۱۵) په پتوسترگولمونيځ کول . بغيرله عذره

(۱۶) يواځې په تندي يواځې په پزه سجده کول

(۱۷) په خولۍ ياپټکې ياپه ول سجده کول

(۱۸) بې له عذره په لمانځه کې پلټۍ وهل

(۱۹) بې له اړتيا په لوړځای دامام يامقتديانو ودرېدل

(۲۰) رکوع ته دښکته کيدوپه حالت کې قرات پوره کول

(۲۱) دلمانځه له سنتوڅخه کوم سنت پرېښودل

(۲۲) دسجدې په حالت کې دواړه پښې له ځمکې نه پورته کول

(۲۳) په فرض لمونځوکې دقران پاک دترتيب خلاف قرات کول

مثلاً په لمړي رکعت کې قل هو الله احد. اوپه دويم رکعت کې (تبت) وويل شي.

(۲۴) په لمانځه کې په گوتوسره دسورتونو

ياتسبحاتوشميرکول

(۲۵) په خوله کې ديوشي اچول چې

دقرات مانع نه وي

د جنازې لمونځ

لومړۍ درنځور په حقوقو باندې رڼا اچوو:

کله چې یو مسلمان رنځور شي بايد نور مسلمان دهغه عیادت او پوښتنې ته ورشي ځکه چې داپه یو مسلمان باندې دبل مسلمان حق دی رسول الله (ص) فرمایلي دي : یو مسلمان پر بل مسلمان باندې شپږ حقونه لري او په بل روایت کې پنځه حقونه لري له هغونه یو ددی چې « واذمرض فعده » کله چې رنځور شي باید پوښتنې ته یې ورشي د مریض عیادت (پوښتنه کول) دلاندې حالاتو په اعتبار جلا جلا احکام لري

الف : که ناروغ دخفلوانوله جملې څخه وي پوښتنه یې فرض عین ده

ب : که خپلوان ونه لري پرنورومسلمانانويې پوښتنه فرض کفایې ده ، درنځورمسلمان پوښتنې ته ورتلل د هغه حق دي باید اداء شي

ج: او په عامو حالاتو کې دیورنځورپوښتنه کول مستحب دي

پورته مسائل په ((سنن ابی داود، ۸ ج ، ۲۴۸ ص ، ۲۶۹۴ حدیث ، کې ذکر شوي دي

د جنازې دلمانځه احکام

د جنازې لمونځ فرض کفایي دی فرضیت یې له قران اوسنتو څخه ثابت اومنکر ورڅخه کافر دی

الف : د جنازې دلمانځه فرضونه

(۱) څلورځله الله اکبر ویل هر تکبیر دیورکعت ځای نسي

(۲) قیام ودرېدل په جنازه کې یې له عذره کیناستل جواز نه لري

ب : د جنازې دلمانځه سننونه

(۱) نیت کول : یعنې په زړه کې تیروول چې د نارینه یاښځینه ، کوچني هلك یا انجلۍ جنازه کوي

چې نیت یې په لاندې ډول ده

نَوَيْتُ أَنْ أُؤَدِيََ لِلَّهِ تَعَالَى أَرْبَعَ تَكْبِيرَاتٍ صَلَوةَ الْجَنَازَةِ اَللّٰهُ تَعَالَى وَالصَّلَوةُ لِلرَّسُولِ وَالِدُعَاءُ لِهَذَا الْمَيِّتِ اِقْتَدَ
يُتْ بِهَذَا الْاِمَامِ مُتَوَجِّهًا اِلَى جِهَةِ الْكَعْبَةِ الشَّرِيفَةِ ((الله اکبر))

(۲) بحمد او ثنا ویل (سُبْحَانَكَ اَللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اِسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَجَلَّ ثَنَّا وَكَ وَلاَ اِلَهَ غَيْرُكَ

(۳) درود شریف ویل (اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اِلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَسَلَّمْتَ وَبَارَكْتَ وَرَحِمْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلٰى

اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى اِلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ

(۴) دعا ویل

الف : دبالغ مړي دعا (نروي که ښځه) اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّئِنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرِنَا

وَأُنثَانَا اَللّٰهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنْفَاحِيهِ عَلَى الْاِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَقَّهْ عَلَى الْاِيْمَانِ اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا
أَجْرَهُ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ))

ب : دنابالغ مړي دوعاچې هلك وي ((اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا وَاجْعَلْهُ لَنَا أَجْرًا وَذُخْرًا وَاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَمُشَفَّعًا))

که انجلۍ وي : ((اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرَطًا وَاجْعَلْهَا لَنَا أَجْرًا وَذُخْرًا وَاجْعَلْهَا لَنَا شَافِعَةً وَمُشَفَّعَةً))

جهالۃ:

زه دغه وړوکی کتاب خپل قدرمن پلار جان

ته جهالی کووم ځکه د ژوند په ټولو چارو کې

له ماسره ډیرې هلې ځلې ترسره کړې.

Get More e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library